

FRAZELOGIE
A IDIOMATIKA
ČESKÁ A OBECNÁ
CZECH AND GENERAL
PHRASEOLOGY

FRANTIŠEK ČERMÁK

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
NAKLADATELSTVÍ KAROLINUM 2007

Obsah

Předmluva	7
Preface	9
Úvod: Idiomatika a frazeologie ve vztahu k jiným disciplínám • <i>Introduction: Relationship of Idiomatics and Phraseology and Other Disciplines</i>	13
 A TEORIE a PODSTATA • THEORY and SUBSTANCE	
Základy a zásady frazeologie a idiomatiky	23
Foundations and Principles of Phraseology and Idiomatics	73
Linguistic Units and Text Entities: Theory and Practice • <i>Jazykové jednotky a textové entity: teorie a praxe</i>	129
Idiomatics • <i>Idiomatika a frazeologie</i>	141
Substance of Idioms: Perennial Problems, Lack of Data or Theory? • <i>Podstata frazémů a idiomů: věčné problémy, nedostatek dat nebo teorie?</i>	149
Aktuální problémy frazeologie a idiomatiky a jejich odraz v slovníkové praxi (Nad bulharskou sbírkou přirovnání) • <i>Current Problems of Phraseology and Idiomatics and Their Reflection in Dictionaries</i>	167
On the Identification of Idioms • <i>Identifikace frazémů a idiomů</i>	177
Statistical Methods for Searching Idioms in Text Corpora	192
Statistické metody hledání frazémů a idiomů v korpusech	200
Funkce frazémů a idiomů • <i>Function of Idioms</i>	212
Termín a frazém. Příklad překrývání a periférie dvou nominativních oblastí • <i>Terms and Idioms. A Case of Overlapping and Periphery of Two Areas of Nomination</i>	220
Somatic Idioms Revisited • <i>Znovu o somatických frazénech</i>	228
On the Nature of Universality in Idioms	237
Povaha univerzálního ve frazeologii a idiomatice	245
Universals, Typology and Idioms • <i>Univerzálie, typologie a frazémy</i>	252
 B TYPY a OBLASTI • TYPES and AREAS	
České lexikální frazémy a idiomy • <i>Czech Lexical Idioms</i>	263
Idioms and Morphology • <i>Frazémy, idiomy a morfologie</i>	277
Grammatical Idioms • <i>Gramatické frazémy a idiomy</i>	289
České frazémy a idiomy gramatické • <i>Czech Grammatical Idioms</i>	308
České frazémy a idiomy nominální • <i>Czech Nominal Idioms</i>	326
České frazémy a idiomy modifikační • <i>Czech Modification Idioms</i>	334
České frazémy a idiomy verbální • <i>Czech Verbal Idioms</i>	343
Česká přirovnání • <i>Czech Similes</i>	384
Binomiály • <i>Binomials</i>	414
Propositional Idioms	430

Propoziční frazémy a idiomy v češtině	438
České frazémy a idiomy propoziční • <i>Czech Propositional Idioms</i>	446
Frazeologie a idiomatika češtiny: stručný přehled historie • <i>Phraseology and Idiomatics of Czech: A Short Survey of Its History</i>	482

C STUDIE • STUDIES

Abstract Nouns Collocations: Their Nature in a Parallel English-Czech Corpus • <i>Kolokace abstraktních substantiv a jejich kolokace v anglicko-českém paralelním korpusu</i>	491
Frazeologie novinového úvodníku: úzus, funkce a aktualizace • <i>Idioms in Newspaper Editorials</i>	503
Frazeologie a biblická etika: Kolokabilita lexémů <i>dobrý</i> a <i>zlý</i> a povaha přísloví • <i>Phraseology and the Biblical Ethics: Collocability of good and bad and the Nature of Proverbs</i>	514
Verbální frazémy s komponentem <i>být</i> v češtině • <i>Verbal Idioms Containing the Verb být in Czech</i>	527
What One Can Do with Proverbs in Text • <i>Co se dá v textu dělat s příslovím</i>	536
Text Introducers of Proverbs and Other Idioms • <i>Textové introduktory přísloví a dalších frazémů a idiomů</i>	549
Usage of Proverbs in Today's Czech language: What the Czech National Corpus Seems to Suggest • <i>Užívání přísloví v dnešní češtině: Co naznačuje Český národní korpus</i>	569
Jazyková variabilita: případ přísloví • <i>Language Variability: The Case of Proverbs</i>	584
Paremiological Minimum of Czech: The Corpus Evidence • <i>Paremiologické minimum češtiny: svědectví korpusu</i>	597

D FRAZEOGRAFIE • PHRASEOGRAPHY

Frazeografie • <i>Phraseological Lexicography (Idiomography, Phraseography)</i>	617
Idioms and Lexicography: In Search of Criteria • <i>Frazémy a lexikografie: hledání kritérií</i>	638
Český frazeologický slovník	646
A Dictionary of Czech Phraseology and Idiomatics	655
Onomaziologické systémy u propozic a proverbií • <i>Onomasiological Systems for Propositions and Proverbs</i>	666
Zásady zpracování a užívání <i>Slovníku české frazeologie a idiomatiky (výrazy slovesné)</i> • <i>Principles of Compilation of Slovník české frazeologie a idiomatiky (výrazy slovesné)</i>	674
Bibliografie • Bibliography	707